

Carl De Keyzer "EVROPA"

Ter gelegenheid van de manifestaties rond de herdenking van de 500ste verjaardag van Keizer Karel maakt Magnum-fotograaf en Gentenaar Carl De Keyzer (° 1958) in opdracht van Keizer Karel 2000 een fotoreeks die als tentoonstelling en als boek zal gepresenteerd worden.

De titel van dit project is 'EVROPA'. Carl De Keyzer verbindt de oude keizer aan het Europa van vandaag. In zekere zin wordt de tijd van Keizer Karel benaderd als een prefiguratie van het 20ste eeuwse verenigde Europa. In ieder geval is de "Europese gedachte" bij diverse heersers in het verleden nooit ver geweest.

Karel V heerste over de Nederlanden, was koning van Spanje en Duitsland, koning van Napels en regeerde in Milaan (Italië). Via allerlei familie- en huwelijksverbonden strekte zijn macht en invloed zich uit over het Habsburgse rijk (Duitsland, Oostenrijk), Hongarije en Bohemen. Onder zijn keizerschap kende de *bekering* van de Nieuwe Wereld een ononderbroken uitbreiding. Zo werd Mexico en Peru toegevoegd aan het door Spanje veroverde gebied.

Een constante in de 37 jaar durende heerschappij van Karel V over Europa was zijn strijd met Frans I om Bourgondië en Frankrijk. Voor een korte periode bezette Karel V de Provence. Pogingen om Engeland in zijn rijk op te nemen door het huwelijk van zijn zoon met Mary I van Engeland strandden in de weigering van het Engelse Parlement om Filips tot koning te kronen.

Aan de Oostenrijkse rand van het Heilige Romeinse Rijk was er voortdurend dreiging van de Turken. In het zuiden veroverde Karel V, eveneens in de strijd tegen de Turken en de Islamitische opmars, delen van Noord-Afrika (Tunis, Halq al-Wadi).

Naast deze externe dreiging, had Karel V ook binnen zijn rijk af te rekenen met

religieuze conflicten. Het was een tijd waarin Luther zich meer en meer profileerde, en waarin Rome gedwongen werd stelling te nemen tegen deze veranderingen.

Fotografie is een medium dat sterk afhankelijk is van wat de realiteit te bieden heeft. Na een korte analyse werd het Carl De Keyzer duidelijk dat er aan concreet materiaal niet voldoende overbleef om het leven en het tijdsvak van Keizer Karel er omvangrijk in beeld te brengen. Vandaar een meer persoonlijke en subjectieve benadering.

Carl De Keyzer ontdekte per toeval het dagboek van Keizer Karel waarin alle reizen staan geboekstaafd die hij tijdens zijn leven heeft ondernomen. Deze (Europese) reizen zijn de rode draad geworden van het project.

Carl De Keyzer maakte zich de bedenkking dat hij gemakkelijk in één jaar tijd alle reizen kon overdoen waar Keizer Karel - die voortdurend onderweg was - bijna 50 jaar heeft over gedaan. De duur en traagheid van het verleden wordt gecondenseerd in het simultane van het nu en de klik van het fototoestel.

Carl De Keyzer is de fotograaf bij uitstek om de vergankelijkheid van macht en grootheid, van glamour en bombast schrijnend en subversief vast te leggen, zij het ergens ten Oosten van Eden, zij het in de vele achterkamertjes van kerken en religies. Om maar die twee voorbeelden uit zijn oeuvre te citeren.

De Keizer Karel-herdenking is een bezinning over het groots verleden. Welke erfenissen heeft dat machtige Habsburgse rijk vijfhonderd jaar later nagelaten? Wat is er geworden van de plekken die ooit golden als symbolen van een wereldmacht?

"Aan het einde van dit millennium zijn alle landen van Europa zich sterker bewust van hun verleden en hun culturele identiteit," aldus Carl De Keyzer,

"de idee om zich te onderscheiden en te profileren dringt zich op. De historische stadskernen zijn haast overal overdadig in ere hersteld. De stad en zijn verleden fungeren als lokmiddel voor toerisme en het opkrikken van het lokale eergevoel. De stad is, ondanks de Europese eenmakingsgedachte, teruggekeerd als het centrale paradigma van onze identiteit." Naast deze tendens van zich willen onderscheiden, zijn er echter ook zaken die niet veranderd zijn. Volgens Carl De Keyzer hebben bepaalde gedragsvormen, ontspanning, gewoontes uit de zestiende eeuw zich over de grenzen heen doorgezet. "Toen ik een tijd in Spanje reisde kwam ik tot de vaststelling dat er toch nog heel wat Spaans bloed in Vlaanderen circuleerde. Sommige reacties en sociale afspraken kwamen mij haast tastbaar herkenbaar over. Ook in Duitsland had ik vaak dat gevoel. Een erfenis van Keizer Karel?"

Foto's leggen structuren bloot. Foto's verbinden elementen en roepen nieuwe verhalen op. Foto's provoceren vragen. Vergankelijkheid, geschiedenis, terreur, inquisitie, historisch bewustzijn: dit zijn de focuspunten die meehelpen om een figuur als Keizer Karel en zijn Europese gedachte te evoceren.

De tentoonstelling "Carl De Keyzer. EVROPA" opent in het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst Gent op 6 mei 2000. Ze zal nadien rondreizen in verschillende Europese steden, waaronder Madrid en Parijs. De tentoonstelling en het boek, uitgegeven bij Ludion Gent/Amsterdam, worden gesteund door Agfa Gevaert. De tentoonstelling wordt in opdracht van de Stad Gent geproduceerd door de Vereniging voor het Museum van Hedendaagse Kunst Gent in samenwerking met Gent 1500 → 2000 met steun van Agfa Gevaert.

De tentoonstelling Carl De Keyzer 'Evropa' vindt plaats in het S.M.A.K., van 6 mei tot 30 juli 2000.